

Concept- statement VNG n.a.v. best passende zorg voor meest kwetsbaren (JeugdzorgPlus)

Dit statement is besproken in de BJ42 van 24 mei. Aan de hand van die bespreking zijn aanpassingen gedaan. Afgesproken is dat bestuurders dit statement regionaal terugleggen, en dat we het in de BJ42 van 30 augustus vaststellen.

Professionals in de jeugdhulp hebben zich duidelijk uitgesproken in het actieplan *De best passende zorg voor de meest kwetsbaren*. In dit statement geven de gemeentelijk bestuurders van de 42 regio's (BJ42) aan hoe ze aan de slag zijn en aan de slag gaan om hun rol daarin te vervullen en welke randvoorwaarden ze daarvoor nodig hebben.

We spreken uit:

1. We onderschrijven de inhoudelijke doelen van het plan. Dat zijn:
Voorkomen dat jongeren in de gesloten zorg terecht komen: we werken 'stroomopwaarts'. We hebben kwetsbare jeugdigen met (potentieel) complexe, meervoudige problematiek veel eerder en sneller in beeld. Net als hun ouders. Met alle benodigde expertise weten we sneller wat er aan de hand is, kunnen we perspectief en een veilige thuisbasis bieden.
Verbeteren van de zorg voor jeugdigen die tijdelijk dwang nodig hebben. Jongeren die nu en in de toekomst in de JeugdzorgPlus terecht komen krijgen de voor hen best passende zorg. We voorkomen doorplaatsingen en de geslotenheid is zeer tijdelijk. Tegelijkertijd ontvangen deze jongeren betere ondersteuning en behandeling, individueel maatwerk.
2. Gemeenten hebben in overleg met professionals, ervaringsdeskundige jongeren en ouders, en instellingen, een belangrijke rol om de randvoorwaarden te organiseren om JeugdzorgPlus af te bouwen en alternatieven te organiseren (=ombouw). Gemeenten kunnen daarin niet zonder inzet van de ministeries van VWS, OCW en Justitie en Veiligheid (zie onderdeel randvoorwaarden).

Dit vraagt een initiërende rol van gemeenten op lokaal, regionaal en bovenregionaal niveau. Gemeenten betrekken hierbij het hele zorglandschap voor de meest kwetsbare kinderen, zoals die in de BOPZ (straks Wet verplichte ggz en Wet zorg en dwang) of de kinderen die hulp krijgen vanuit voorzieningen die vallen onder de landelijke inkoop (LTA).

Van gemeenten vraagt dit:

Lokaal en regionaal

1. Opbouw van kleinschalige alternatieven en ambulante specialistische hulp
2. Leggen van de verbanden tussen zorg en veiligheid (wijkagent, zorg- en veiligheidshuis) gegeven de gevolgen voor wijken en buurten
3. In de inkoop van JeugdzorgPlus mogelijk maken dat afbouw plaats kan vinden.
4. Betrekken van onderwijssector vanaf de start

Bovenregionaal

Starten of doorzetten van periodiek bovenregionaal overleg tussen verschillende jeugdhulpregio's. Dit overleg moet dekkend zijn voor het hele land, het eerste overleg vindt voor de zomer plaats. Het overleg gaat in ieder geval over:

1. De gevolgen voor vastgoed van de afbouw JeugdzorgPlus en de mogelijkheden van herbestemming van panden op basis van een landelijk uit te voeren quick scan naar de staat van het vastgoed van de 12 instellingen.
2. Organiseren van doorgaande lijn van onderwijs door afspraken op bovenregionaal niveau met de samenwerkingsverbanden passend onderwijs.
3. Contacten met de rechterlijke macht over de afbouw van JeugdzorgPlus en de opbouw van alternatieven, zodat ze daar in plaatsingen rekening mee houden.

Randvoorwaarden

Landelijk vraagt dit het organiseren van de randvoorwaarden daartoe in overleg tussen gemeenten en Rijk. Specifiek nemen we daarvoor de volgende acties:

1. Met VWS: Het uitvoeren van een quickscan naar het vastgoed van de 12 instellingen (boekwaarde en hergebruikmogelijkheden). Deze quickscan wordt gecombineerd met een evaluatie van de Subsidieregeling huisvesting gesloten jeugdhulp, die tot nu toe door het Rijk bekostigd wordt.
2. Met OCW: Overleg over de organisatie en bekostiging van het onderwijs voor kinderen in de JeugdzorgPlus.
3. Het inrichten van een cockpit, in samenwerking met Branches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugdigen (BGZJ) om de ontwikkeling van het aantal en duur van de plaatsingen te volgen, in samenhang met ontwikkeling in de rest van het landschap (ontwikkeling plekken JJI's, ontwikkelingen BOPZ, ontwikkelingen LTA).
4. Indien een stevige reductie van JeugdzorgPlus gerealiseerd is, overwegen gemeenten het resterende deel op te nemen in de landelijke inkoop (LTA). Over uiteindelijke toelating tot LTA wordt besloten door VNG-commissie Zorg, Jeugd en Onderwijs.
5. Op deze verschillende niveaus is het OZJ (Ondersteuningsteam Zorg voor Jeugd) beschikbaar, bijvoorbeeld om het bovenregionaal overleg te organiseren, om verschillende regio's te verbinden die ervaringen opdoen met kleinschalig gezinsgericht of ambulante specialistische alternatieven, en te verbinden met kennis vanuit o.a. de academische werkplaatsen.
6. De VNG blijft met het Rijk in gesprek over de randvoorwaarden om de transformatie te doen slagen.